

Jordi Collet: «És fonamental que els docents generin un vincle amb infants i famílies a l'inici del curs»

El professor de Sociologia de l'Educació de la UVic reflexiona sobre les prioritats del nou curs escolar: "No ens podem permetre que 60.000 nens desapareguin del mapa"

Jordi Collet, professor de Sociologia de l'Educació a la Universitat de Vic | Cedida

El curs més incert i extraordinari és a punt de començar. Ho farà amb unes estrictes mesures de seguretat, amb mascaretes a les aules, i ple de plans i protocols per aconseguir que es pugui fer de manera presencial i amb certa regularitat, malgrat que tothom coincideix en admetre que hi haurà casos i caldrà confinar aules. La incertesa entre famílies, professors i alumnes és la tònica dominant, però la comunitat educativa coincideix majoritàriament que cal tornar a les escoles i recuperar un dels drets perduts durant el confinament: el dret fonamental a l'educació.

En aquesta situació, i a pocs dies de la reobertura de les escoles sis mesos després, parlem amb Jordi Collet, professor de Sociologia de l'Educació a la Universitat de Vic (UVic), que reflexiona sobre les prioritats del nou curs. És essencial, explica en aquesta entrevista amb **NacióDigital**, que les primeres setmanes de curs s'aprofitin per crear "un vincle estret" entre docents i infants i famílies, especialment aquelles més desafavorides, amb l'objectiu de poder tirar endavant el curs si cal fer quarantenes. Collet reclama que les escoles hauran de fer un esforç més per saber la situació de cada nen i els recursos de què disposa per seguir el curs, i llança una advertència: "No pot tornar a passar que 60.000 nens desapareguin del mapa".

- Com s'ha d'encarar aquest curs tan incert?

- Hi ha un element que és més important que mai i que ja es va demostrar molt essencial i determinant durant el confinament: el vincle. És més important que mai que tots els docents generin durant les primeres setmanes un vincle molt clar, fort, personal i individualitzat amb els infants i les famílies. És molt important que ho facin amb les famílies més desfavorides, que tenen menys recursos i menys oportunitats. Una de les coses que es van manifestar durant la pandèmia i el confinament és que, si ja hi ha famílies que en situacions normals la relació amb l'escola ja no és senzilla, i ara això és encara més important.

A banda de la feina extra que han de fer els docents -que és molta i l'estan fent molt bé- penso que és clau que aquestes dues primeres setmanes, abans que comencin a tancar grups, s'han d'haver pogut veure amb totes les famílies i tots els nanos. Cal parlar dels protocols, que tothom els entengui, parlar de la qüestió telemàtica, que és molt important. L'element diferencial és construir aquest vincle personalitzat: que es vegin amb totes les famílies, si cal que els docents les vagin a veure. Si no, la relació per telèfon o correu és molt feble i després un nen ha quedat despenjat durant un mes. Per construir un bon curs necessitem crear aquest vincle.

- Enguany serà més complicat. El Departament d'Educació ha dit que, si no és "estrictament imprescindible", la relació entre família i escola haurà de ser per via telemàtica.

- Ho entenc, però això és el tema més important. Si cal, que es vegin a l'exterior. Si no ho fem des de l'inici, podem perdre el curs. Hem de poder crear un vincle amb els infants i les famílies més desfavorides, això és la feina essencial en aquestes primeres setmanes per si passa alguna cosa i calen noves quarantenes. Hem de poder-nos entendre, què farem si hi ha famílies que no entenen el català o el castellà? Si hi ha famílies que no sabem on viuen, què farem? Durant el confinament de la primavera ens vam trobar que no sabien què tenien els nens a casa, si tenien internet... La feina fonamental aquestes primeres setmanes és crear un bon vincle.

- Ens podem trobar similars a les de la tardor si hi ha confinaments durant el curs? Penso en alumnes que quedin despenjats, que no segueixin la feina de l'escola durant setmanes...

- Segur. En el moment que comencin a sortir casos positius i infants o docents que hagin d'estar confinats a casa, ja ens hi trobarem. El curs l'hem de plantejar com a mixt, presencial i online. Per això és molt important que la dimensió online la cuidem molt bé des de la dimensió presencial, primer. Ho hem de preparar bé, saber on són tots els alumnes, saber quins recursos tenen, com seran i com s'hauran de fer les activitats. Tot això ha de quedar molt clar mentre ens veiem i puguem parlar amb infants i famílies. La feina d'aclarir molt bé tots els elements i fer l'acompanyament d'infants i famílies és clau perquè la situació d'incertesa i complexitat que ens espera pugui tenir un resultat positiu i evitar que alumnes quedin despenjats. Hem d'evitar deixar milers de nanos perduts.

"Aquests quinze dies de setembre ens hauríem d'haver centrat en la dimensió educativa, en com generarem les condicions de possibilitat de l'aprenentatge"

- Els plans d'Educació s'han centrat molt en la prevenció i la vessant sanitària. S'ha deixat de

banda la vessant educativa?

- No voldria estar en el lloc dels responsables del Departament. Han treballat molt, s'hi han deixat la pell. Tot i així, hem anat una mica tard. A l'abril havíem de pensar en l'estiu, i el juny havíem de pensar en el setembre. El 15 de juny hauríem pogut fer un protocol semblant a l'actual, perquè els epidemiòlegs deien coses semblants a les d'ara. Aquests quinze dies de setembre ens hauríem d'haver centrat en la dimensió educativa, en com generarem les condicions de possibilitat de l'aprenentatge. En un context tan incert i divers, la pregunta és: com queda la vessant educativa? Per mi, la condició de possibilitat en un context educatiu tan complicat és el vincle personal. Necessitem construir aquest vincle amb infants i famílies per saber que passi el que passi, puguem enviar un correu i acompanyar aquests nanos. Això no vol dir posar-los feina, sinó saber on són, com estan, quines dificultats tenen i com poden continuar aprenent. Això no és fàcil, però cal continuar generant oportunitats d'aprenentatge.

"No ens pot tornar a passar que 60.000 nens desapareguin del mapa. Si donem dos cursos per perduts en determinats joves no sé si tindrem temps de recuperar-los"

- I com es fa això?

- El primer punt és crear aquest vincle, i després hem de pensar totes les activitats que es puguin plantejar des d'infantil fins a secundària perquè tots els nanos puguin passar-hi. Que tothom, sigui quin sigui el punt de partida, sàpiguen quin és el proper aprenentatge que han de fer, com han de continuar avançant. En aquest punt el tema de les desigualtats són molt importants: hi ha infants amb un entorn familiar amb dues persones universitàries, cinc ordinadors, internet a casa, llibres... Però hi ha nens que no. Ens hem de fixar sobretot en els infants que no tenen les condicions per seguir el curs. Tindran llibres? Tindran internet? Hi podran accedir? Tindran algú que els acompanyi? Qui sabrà com estan? Què farem quan rebrem el primer avís que hi ha cinc nens a classe que no segueixen el curs? Hem d'acompanyar aquests infants i joves, i ho ha de fer l'escola. El dret a l'educació és de l'infant, tots tenen el dret a educar-se i a aprendre.

Hem estat molt pendents de la vessant sanitària i potser també hauríem hagut de centrar-nos en la part educativa. Hi hauríem hagut de dedicar més temps, ens hem centrat molt en les mascaretes però els docents s'haurien hagut de poder dedicar encara més en la qüestió educativa. En tot cas, som aquí: dilluns comencem i no ens pot tornar a passar que 60.000 nens desapareguin del mapa. Si donem dos cursos per perduts en determinats joves no sé si tindrem temps de recuperar-los.